

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ મધ્યે ગુજરાત ની ઉચ્ચ અદાલતમાં

આર/લેટર્સ પેટન્ટ અરજી નં.૫૨૧/૨૦૧૮

વિશેષ દીવાની અરજીમાં નં.૧૩૩૯/૨૦૧૮

સાથે

દીવાની અરજી નં. ૧/૨૦૧૮

મંજૂરી અને હસ્તાક્ષર અર્થે :

માનનીય મુખ્ય ન્યાયમુર્તિ શ્રી આર. સુભાષ રેડ્ડી

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી વીપુલ એમ.પંચોલી

=====

૧.	શું સ્થાનિક અખબારોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવે?	હા.
૨.	પત્રકારને જોવા દેવામાં આવે ?	હા.
૩.	શું ન્યાયમૂર્તિ ચુકાદાની વાજબી નકલ જોવા માંગે છે?	ના.
૪.	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશ અંગે કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે?	ના.

=====

કાઠવાડા દૂધ ઉત્પાદક સહકારી મંડળી લિમિટેડ

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય

=====

ઉપસ્થિત રહ્યા :

શ્રી એસ. આઈ. નાણાવટી, અરજદાર (ઓ) નંબર ૧ માટે શ્રી રામનંદન સિંહ

સાથે વરિષ્ઠ વકીલ

શ્રી પ્રકાશ જાની, શ્રી ડી. એમ. દેવાણી સાથે એડિશનલ એડવોકેટ જનરલ, એ.

જી. પી. ફોર ધ રિસ્પોન્ડન્ટ (ઓ) નંબર ૧

શ્રી ભરત ટી. રાવ (ડૅલગ) સામાવાળા(ઓ) નંબર ૬ માટે

શ્રી મનીષ એસ. શાહ (પટપટ) સામાવાળા(ઓ) નંબર ૪ માટે.

=====

કોરમ:માનનીય મુખ્ય ન્યાયમુર્તિ શ્રી આર. સુભાષ રેડ્ડી

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી વીપુલ એમ. પંચોલી

તારીખ:૦૫/૧૦/૨૦૧૮

સીએવી જજમેન્ટ

[દ્વારા :માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી વીપુલ એમ. પંચોલી]

૧. વર્તમાન અપીલ, જે લેટર્સ પેટન્ટની કલમ ૧૫ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવી છે, તે ૨૦૧૮ની સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલકેશન નં.૧૩૩૯ અને સંલગ્ન બાબતોમાં વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા પસાર કરાયેલા ૧૩.૦૪.૨૦૧૮ તારીખના સી.એ.વી. ચુકાદા સામે નિર્દેશિત છે, જેમાં વિદ્વાન સિંગલ જજે વર્તમાન અપીલકર્તા-મૂળ અરજદાર દ્વારા દાખલ કરેલી અરજીને ફગાવી દીધી છે.

૨. શરૂઆતમાં, એ નોંધવું જરૂરી છે કે વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે અરજીઓની શ્રેણીની સુનાવણી કરી હોવા છતાં, ૨૦૧૮ની વિશેષ દીવાની અરજી નં.૧૩૩૯ ના અરજદારે જ વર્તમાન અપીલને પસંદ કરી છે.

૩. આ અરજીમાં અરજદારે ટૂંકમાં જણાવેલી હકીકતો નીચે મુજબ છે:

૩.૧ અરજદારનો કેસ છે કે તે પ્રાથમિક દૂધ ઉત્પાદક સહકારી સંસ્થા છે. તે સાબરકાંઠા જિલ્લા સહકારી દૂધ ઉત્પાદક સંઘ લિમિટેડ, હિમ્મતનગર (હવે પછી સંઘ તરીકે ઓળખાય છે) ની સભ્ય છે. સામાવાળા સંઘે પેટા-નિયમો ઘડ્યાં. પેટા-કાયદો નં.૩૫ (૧) (એ) સંઘની ચૂંટણી કઈ રીતે યોજાવાની છે તેની જોગવાઈ કરે છે. એવી જોગવાઈ કરવામાં આવી છે કે સંઘના કુલ ૨૧ સભ્યો હશે અને બોર્ડના ૨૧ સભ્યોમાંથી ૧૬ સભ્યો ચૂંટાય છે અને દરેક મતદાર ૧૬ મત આપવાનો હકદાર હશે. અન્ય સભ્યોની નિમણૂક કરવાની હોય છે અથવા પદ ધારણ કરવાના આધારે, તેઓ સભ્યો હોવાનું માનવામાં આવે છે. વધુમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે મતવિસ્તારના સીમાંકનને લગતી બાબતોનો એક સમૂહ અને અન્યો સહકારી મંડળીમાં જે રીતે ચૂંટણી યોજાવાની હતી તે **નરેન્દ્રભાઈ માહીભાઈ પટેલ અને અન્યો વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્ય અને અન્યો, ૨૦૧૩(૦) જી.એલ.એચ.ઈ.એલ. એસ.સી. ૨૨૯૫૮૩માં રિપોર્ટ થયેલ કેસના કિસ્સામાં.**" આ અદાલત સમક્ષ વિચારણા માટે આવી હતી. એવું કહેવામાં આવે છે કે આ અદાલતની પૂર્ણ ખંડપીઠે ચુકાદો આપ્યો હતો કે જો સોસાયટી એકથી વધુ ગામમાં રચાય છે, તો ત્યાં અલગ મતવિસ્તાર હશે અને તમામ ગામોને મત આપવાની મંજૂરી આપી શકાતી નથી.તેથી એવું માનવામાં આવે છે કે જો નિર્દિષ્ટ સોસાયટી એકથી વધુ ગામમાં કાર્યરત હોય, તો મતવિસ્તારની સીમાંકન હોવી જોઈએ અને એક વ્યક્તિ તેના મતવિસ્તારમાં જ મતદાન કરી શકે છે. વધુમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે પૂર્ણ ખંડપીઠે આપેલા ઉપરોક્ત નિર્ણયને રાજકોટ

જિલ્લા સહકારી બેંક લિમિટેડ દ્વારા ૨૦૧૩ની વિશેષ રજા અરજી નં.૨૬૦૧૭ સુપ્રીમ કોર્ટ સમક્ષ દાખલ કરીને પડકારવામાં આવ્યો હતો, જેને બાદમાં ૨૦૧૪ની સિવિલ અપીલ નં.૧૦૩૯૨ માં રૂપાંતરિત કરવામાં આવી હતી. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે રાજકોટ જિલ્લા સહકારી બેંક લિમિટેડ વિરુદ્ધ રાજકોટ જિલ્લા સહકારી બેંક લિમિટેડના કેસમાં ઉપરોક્ત અપીલ અને ઉપરોક્ત નિર્ણયને નકારી કાઢ્યો હતો. ગુજરાત રાજ્ય અને અન્ય (૨૦૧૫) ૧૩ એસ. સી. સી. ૪૦૧ માં નોંધાયેલા છે. ઉપરોક્ત નિર્ણયના સંબંધિત ફકરાઓ અરજીના મેમોમાં પુનઃઉત્પાદિત કરવામાં આવ્યા છે.

૩.૨ વધુમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે સબર ડેરીએ ૨૦૧૩ની વિશેષ રજા અરજી નં.૩૪૮૪૪ માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષ દાખલ કરીને આ અદાલતની પૂર્ણ ખંડપીઠે આપેલા ઉપરોક્ત નિર્ણયને પણ પડકાર્યો હતો. જો કે, જ્યારે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે રાજકોટ જિલ્લા સહકારી બેંક લિમિટેડ (સુપ્રા) ના કેસમાં નિર્ણય આપ્યો હતો, ત્યારે સબર ડેરી દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અપીલ નિર્થક બની હતી.તેથી, એવું કહેવામાં આવે છે કે રાજકોટ જિલ્લા સહકારી બેંક લિમિટેડના કિસ્સામાં આપવામાં આવેલ નિર્ણય યોગ્ય છે.આમ, મતવિસ્તારનું સીમાંકન કરવું જોઈએ અને મતવિસ્તાર મુજબ મતદાર યાદી તૈયાર કરવી જોઈએ અને કોઈપણ વ્યક્તિ ચૂંટણી લડવા માંગે તો તેણે પોતાના મતવિસ્તારમાં ચૂંટણી લડવી પડશે. તેવી જ રીતે, મતદાર અન્ય મતવિસ્તારમાં

મતદાન કરી શકશે નહીં. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, એક મતદાર માત્ર એક જ ઝોનમાં મતદાન કરી શકે છે અને તમામ ઝોનમાં નહીં. ફરિયાદ કરવામાં આવે છે કે પૂર્ણ પીઠ દ્વારા આપવામાં આવેલા નિર્ણયની માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા પુષ્ટિ કરવામાં આવી હોવા છતાં, સામાવાળા સંઘે તેના પેટા-કાયદામાં સુધારો કર્યો નથી અને તેથી પેટા-કાયદો નંબર ૩૫ (૧) (એ) માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા નિર્ધારિત કાયદાની વિરુદ્ધ છે.

૩.૩. વધુમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે અરજદારે ૧૮.૦૧.૨૦૧૮ પર કલેક્ટર તેમજ જિલ્લા રજિસ્ટ્રારને રજૂઆત કરી હતી કે વ્યક્તિને તેના પોતાના મતવિસ્તારમાં જ મત આપવાની મંજૂરી આપીને ચૂંટણી યોજવી એટલે કે એક વ્યક્તિ માત્ર એક જ મત આપી શકે છે અને સામાવાળા સંઘના પેટા-કાયદામાં આપવામાં આવેલ ૧૬ મત નહીં. જો કે, અરજીમાં ફરિયાદ કરવામાં આવી છે કે સામાવાળા સત્તાવાળાઓએ ઉપરોક્ત રજૂઆતને ધ્યાનમાં લીધી નથી અને તેઓ પેટા-કાયદા અનુસાર ચૂંટણી યોજવા જઈ રહ્યા છે.

૩.૪. તેથી અરજદારે શીર્ષકવાળી અરજી દાખલ કરી હતી જેમાં અરજદારે નીચેની રાહત માટે પ્રાર્થના કરી હતી:

“(એ) વર્તમાન અરજીને સ્વીકારવા અને મંજૂરી આપવા માટે કુપા કરશોજી.

(બી) દરેક મતદાર તેના મતવિસ્તારમાં જ મત આપશે જ્યાં તેનું નામ તે મતવિસ્તારની મતદાર ચાટીમાં દેખાય અને તે સામાવાળા સમાજના પેટા કાયદાના પેટા-કાયદા નં.૩૫ (૧) (એ) માં સૂચવ્યા મુજબ એકથી વધુ મત આપવાનો હકદાર નહીં હોય, કારણ કે તે સામાવાળા સમાજના નિયમ ૩એ (૮) ની વિરુદ્ધ છે. ગુજરાત નિર્દિષ્ટ સહકારી મંડળીઓ (સમિતિની ચૂંટણી) નિયમો, ૧૯૮૨.

(સી) વર્તમાન વિશેષ નાગરિક અરજીનો સ્વીકાર, સુનાવણી અને અંતિમ નિકાલ બાકી છે, જો સામાવાળા અધિકારીઓ સામાવાળા નંબર ૪ સોસાયટીની ચૂંટણી યોજવા માટે નિયમોની વિરુદ્ધ કામ કરી રહ્યા હોય, તો તમારા સ્વામીઓ સામાવાળા નંબર ૪ સોસાયટીની ચૂંટણી યોજવાની આગળની પ્રક્રિયાને રોકવા માટે ખુશ થઈ શકે છે.

(ડી) તમારા સ્વામીઓ અન્ય કોઈ આદેશ, નિર્દેશ અથવા રાહત પસાર કરવા માટે ખુશ થઈ શકે છે, જે વર્તમાન કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં યોગ્ય માનવામાં આવે."

૪. વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે વિવાદિત ચુકાદા દ્વારા અરજીને ફગાવી દીધી હતી અને તેથી અપીલકર્તા-અરજદારે આ અપીલને પસંદ કરી છે.

૫. વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલ શ્રી એસ.આઈ. નાણાવટી ને અપીલકર્તા-મૂળ અરજદાર વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી રામનંદન સિંહની સહાયથી સાંભળ્યું, વિદ્વાન એડિશનલ એડવોકેટ જનરલ શ્રી પી. કે. જાનીને સામાવાળા માટે વિદ્વાન એ. જી. પી. શ્રી ડી. એમ. દેવનાનીની સહાયથી-રાજ્ય અને વિદ્વાન વકીલ શ્રી બી. ટી. રાવ નવા ઉમેરાયેલા પક્ષ તરફથી હાજર રહ્યા.

૬. અપીલકર્તા-અરજદાર વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલ શ્રી નાણાવટીએ શરૂઆતમાં ગુજરાત સહકારી મંડળી અધિનિયમ, ૧૯૬૧ (ત્યારબાદ 'અધિનિયમ' તરીકે ઓળખવામાં આવે છે) તેમજ ગુજરાત નિર્દિષ્ટ સહકારી મંડળીઓ (સમિતિઓની ચૂંટણી) નિયમો, ૧૯૮૨ (ત્યારબાદ નિયમો તરીકે ઓળખવામાં આવે છે) ની સંબંધિત જોગવાઈઓનો ઉલ્લેખ કર્યો છે. વિદ્વાન વકીલે સામાવાળા સંઘના પેટા-કાયદાના પેટા-કાયદો નં.૩૫ (૧) (એ) નો પણ ઉલ્લેખ કર્યો છે. ત્યારબાદ, વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલે નરેન્દ્રભાઈ માહીભાઈ પટેલ (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં આ અદાલતની પૂર્ણ ખંડપીઠે આપેલા નિર્ણય પર ભારે આધાર રાખ્યો છે. ત્યારબાદ વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે આ અદાલતની પૂર્ણ બેન્ચ દ્વારા આપવામાં આવેલા ઉપરોક્ત નિર્ણયને રાજકોટ

જિલ્લા સહકારી બેંક લિમિટેડ (સુપ્રા) ના કેસમાં માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા સમર્થન આપવામાં આવ્યું છે. વધુમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે ૨૦૧૨ (૧) જી. એલ. એચ. રજપમાં નોંધાયેલા ખનોદર (જૂની) દૂધ ઉત્પાદક સહકારી સોસાયટી લિમિટેડ વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્યના કેસમાં આ અદાલતના ખંડપીઠે આપેલા નિર્ણયને પણ સમર્થન આપ્યું હતું અને જણાવ્યું હતું કે, એક વ્યક્તિ એકથી વધુ બેઠક માટે મત આપી શકે નહીં. ત્યારબાદ, વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલે ૨૦૧૦ (૩) જી. એલ. આર. ૨૧૫૪ માં અહેવાલ આપેલા શ્રી સોડવાડાર સેવા સહકારી મંડળી લિમિટેડ વિરુદ્ધ ગુજરાત રાજ્યના કેસમાં આ અદાલતની ખંડપીઠે આપેલા નિર્ણયનો સંદર્ભ આપ્યો છે અને રજૂઆત કરી છે કે ઉપરોક્ત કેસમાં ખંડપીઠે એવા સમાજના મુદ્દા પર કાર્યવાહી કરી હતી જેમાં વિજાતીય જૂથ હતું, જ્યારે વર્તમાન કેસમાં સામાવાળા સંઘના સભ્યો માત્ર એક જ પ્રવૃત્તિ કરી રહ્યા છે અને તેથી તે એકરૂપ જૂથ ધરાવે છે. તેથી, વિનંતી કરવામાં આવે છે કે શ્રી સોડવાડાર સેવા સહકારી મંડળી લિમિટેડ (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં આપવામાં આવેલા નિર્ણય પર સામાવાળા દ્વારા મૂકવામાં આવેલી નિર્ભરતા વર્તમાન કેસની હકીકતોને લાગુ પડતી નથી.

૭. ત્યારબાદ વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલ શ્રી નાણાવટી દલીલ કરશે કે રાજકોટ જિલ્લા સહકારી બેંક લિમિટેડ (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા આપવામાં આવેલા નિર્ણયને ધ્યાનમાં રાખીને સામાવાળા સંઘના

પેટા કાયદાના પેટા કાયદા ૩૫ (૧) (એ) પર નિયમોનો નિયમ ૩૨ (૮) પ્રવર્તે છે. એટલે એક મતદાર એકથી વધુ મત ન આપી શકે. આ તબક્કે, વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ આગળ વિનંતી કરશે કે જ્યારે માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટની બે સમાન બેંચના ચુકાદાઓનો વિરોધાભાસ હોય, ત્યારે આ વિષય સાથે વિસ્તૃત અને વિગતવાર વ્યવહાર કરતા ચુકાદાનું હાઈકોર્ટ દ્વારા પાલન કરવું જરૂરી છે. આ દલીલના સમર્થનમાં, વિદ્વાન વકીલે ગુજરાત હાઉસિંગ બોર્ડ, અમદાવાદ વિ. નાગાજીભાઈ લક્ષ્મણભાઈ અને અન્યો અન્યોના કેસમાં આ અદાલત દ્વારા આપવામાં આવેલા નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો છે, જે એઆઈઆર ૧૯૮૬ ગુજરાત ૮૧ માં અહેવાલ આપ્યો હતો અને અન્યો ૨૦૦૪ (૨) એએલડી એ૮૦૮ માં અહેવાલિત નઝીર હુસૈન વિ. ફાઝલ અલીના કેસમાં આંધ્રપ્રદેશ હાઈકોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલા નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો છે.

૮. આ તબક્કે, વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ દલીલ કરે છે કે ૨૦૦૮ની વિશેષ નાગરિક અરજીમાં આ અદાલતની ખંડપીઠે આપેલા ૨૪.૧૧.૨૦૦૪ ના ચુકાદાએ સામાવાળા સંઘના પેટા-કાયદાના પેટા-કાયદો નંબર ૩૫ (૧) (A) ની માન્યતાને સમર્થન આપ્યું હતું, પરંતુ નરેન્દ્રભાઈ માહીજીભાઈ પટેલ (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં આ અદાલતની પૂર્ણ ખંડપીઠે આપેલા અનુગામી નિર્ણયને ધ્યાનમાં રાખીને, ખંડપીઠે આપેલા અગાઉના ચુકાદા પર વિશ્વાસ કરી શકાતો નથી.

૯. વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલે છેલ્લે દલીલ કરી હતી કે એક ઉમેદવાર બીજા ઝોનના ઉમેદવારને મત આપી શકતો નથી, તેથી એક ઝોનના ઉમેદવારને પણ અન્ય ઝોનમાંથી ચૂંટણી લડવાની મંજૂરી આપી શકાતી નથી જ્યાં તેનું નામ મતદાર યાદીમાં દેખાતું નથી.

૧૦. તેનાથી વિપરીત, સામાવાળા સત્તાવાળાઓ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન એડિશનલ એડવોકેટ જનરલ શ્રી પી. કે. જાનીએ આ અપીલનો વિરોધ કર્યો હતો અને વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા નોંધાયેલા તર્કને સમર્થન આપ્યું હતું. શરૂઆતમાં, તેમણે રજૂઆત કરી છે કે વર્તમાન અપીલકર્તા-મૂળ અરજદાર સામાવાળા સંઘના સભ્ય છે અને સામાવાળા સંઘના આશરે ૯૧૮ સભ્યોમાંથી, શરૂઆતમાં ૫ સભ્યોએ વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશ સમક્ષ અરજીઓ દાખલ કરી હતી. જો કે, વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા વિવાદિત નિર્ણય આપવામાં આવ્યા પછી, માત્ર એક જ અરજદાર-સભ્યએ વર્તમાન અપીલ દાખલ કરીને તેને પડકાર્યો છે. અન્ય તમામ સભ્યોએ સ્વીકાર્યું છે કે પેટા-કાયદો ૩૫ (૧) (એ) મુજબ ચૂંટણી યોજાવાની છે. સામાવાળા સંઘના સભ્ય તરીકે, અરજદાર અધિનિયમ હેઠળ નોંધાયેલા સભ્યો દ્વારા યોગ્ય રીતે મંજૂર કરાયેલા પેટા-કાયદાઓ દ્વારા બંધાયેલો છે. અરજદાર ઠરાવ પસાર કરવાની પ્રક્રિયામાં સહભાગીઓમાંનો એક

હતો અને તેથી અરજદાર માટે સામાવાળા સંઘ દ્વારા લેવામાં આવેલા નિર્ણયને પડકારવા માટે તે ખુલ્લું નથી જેને જિલ્લા રજિસ્ટ્રારે મંજૂરી આપી છે.

૧૧. ત્યારબાદ, વિદ્વાન વધારાના મહાધિવક્તા, ૨૦૦૮ની વિશેષ નાગરિક અરજી નં.૧૦૭૪૨ માં આ અદાલતની ખંડપીઠે આપેલા નિર્ણયનો સંદર્ભ આપશે.ઉપરોક્ત નિર્ણયમાં, ડિવિઝન બેન્ચે સામાવાળા સંઘના પેટા-કાયદામાં સુધારાને મંજૂરી આપતા રજિસ્ટ્રારે લીધેલા નિર્ણયમાં દખલ કરી ન હતી.તે રજૂઆત કરશે કે ઉપરોક્ત નિર્ણયને અંતિમ સ્વરૂપ મળ્યું છે.એવું પણ ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું છે કે અરજદારે પેટા-કાયદો નંબર ૩૫ (૧) (એ) ની માન્યતાને આ આધાર પર પડકાર્યો નથી કે તે અધિનિયમ અને નિયમોની જોગવાઈઓની વિરુદ્ધ છે.આમ, ઉપરોક્ત પેટા કાયદાને કોઈ પડકારની ગેરહાજરીમાં, અરજદાર માટે એવી પ્રાર્થના કરવાની છૂટ નથી કે સામાવાળા ચૂંટણી અધિકારીને સામાવાળા સંઘની ચૂંટણી યોજવા માટે નિર્દેશ આપવામાં આવે, જેમાં જાહેરાત કરવામાં આવે કે દરેક મતદાર સામાવાળા સંઘના તેના મતવિસ્તારમાં જ મતદાન કરશે જ્યાં તેનું નામ તે મતવિસ્તારની મતદાર યાદીમાં દેખાય છે અને તે સામાવાળા સંઘના પેટા કાયદાના પેટા-કાયદામાં સૂચવ્યા મુજબ એકથી વધુ મત આપવાનો હકદાર રહેશે નહીં.

૧૨. આ તબક્કે, વિદ્વાન એડિશનલ એડવોકેટ જનરલે વધુમાં દલીલ કરી છે કે જો અરજદારનો અભિપ્રાય છે કે પેટા-કાયદો નં.૩૫ (૧) (A) યોગ્ય નથી, તો પેટા-કાયદામાં ફેરફાર અથવા તેને દૂર કરવા માટે કાયદા અને નિયમો હેઠળ પ્રક્રિયા સૂચવવામાં આવે છે.જો કે, નિર્ધારિત પ્રક્રિયાનું પાલન કર્યા વિના, અરજદાર એવી પ્રાર્થના કરી શકતો નથી જે પેટા કાયદાને રદ કરવાની અસર ધરાવે છે.

૧૩. લર્નડ એડિશનલ એડવોકેટ જનરલે વધુમાં રજૂઆત કરી છે કે નરેન્દ્રભાઈ માહીભાઈ પટેલ (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં આ અદાલતની પૂર્ણ ખંડપીઠે આપેલા નિર્ણય અને રાજકોટ જિલ્લા સહકારી બેંક લિમિટેડ (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટે આપેલા નિર્ણય પર અરજદારના વિદ્વાન વકીલ દ્વારા મૂકવામાં આવેલી નિર્ભરતા ખોટી છે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ૨૦૦૯ની સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં.૧૦૭૪૨ માં મોહનપુરા દૂધ ઉત્પાદક સહકારી મંડળી લિમિટેડના કેસમાં આ અદાલતના ડિવિઝન બેન્ચના નિર્ણયના પ્રકાશમાં ઉપરોક્ત નિર્ણયોની પ્રશંસા અને અર્થઘટન કરવું જરૂરી છે.સાબરકાંઠા જિલ્લા સહકારી દૂધ ઉત્પાદક સંઘ લિમિટેડના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા આપવામાં આવેલા નિર્ણય પર પણ આ અદાલત દ્વારા વિચાર કરવો જરૂરી છે, જેમાં પેટા કાયદાના પેટા-કાયદા નં.૩૫ (૧) (એ) અનુસાર ચૂંટણી યોજવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો.તેથી, વિદ્વત

વધારાના મહાધિવક્તા દ્વારા એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે વિદ્વત એકલ ન્યાયાધીશે તમામ સંબંધિત નિર્ણયો પર વિચાર કર્યો છે જેના પર સંબંધિત પક્ષો વતી હાજર રહેલા વિદ્વત વકીલો દ્વારા નિર્ભરતા મૂકવામાં આવી છે અને ત્યારબાદ વિદ્વત એકલ ન્યાયાધીશે અપીલકર્તા-અરજદાર દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અરજીને યોગ્ય રીતે ફગાવી દીધી છે.તેથી, આ અદાલત વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા આપવામાં આવેલા વિવાદિત નિર્ણયમાં દખલ ન કરી શકે.

૧૪. નવા ઉમેરાયેલા સામાવાળા વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી બી.ટી.રાવ એ પણ વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા નોંધાયેલા તર્કને ટેકો આપ્યો હતો અને આ અપીલનો વિરોધ કર્યો હતો.શરૂઆતમાં તેમણે દલીલ કરી હતી કે સ્વતંત્ર સભ્યને સહકારી મંડળી દ્વારા લેવામાં આવેલા નિર્ણયને પડકારવાનો કોઈ અધિકાર નથી.વર્તમાન કેસમાં, અપીલકર્તા-અરજદાર સામાવાળા સંઘના સભ્ય છે અને ૯૧૮ સભ્યોમાંથી માત્ર ૪ થી ૫ સભ્યોએ ચૂંટણી અધિકારીને સંબંધિત મતદારને તેના પોતાના મતવિસ્તારમાં મતદાન કરવાની મંજૂરી આપીને ચૂંટણી યોજવા માટે નિર્દેશ આપવા વિનંતી સાથે વિદ્વાન સિંગલ જજ સમક્ષ અરજી દાખલ કરી હતી.વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા આપવામાં આવેલા નિર્ણય સામે, માત્ર એક જ સભ્યએ અપીલને પ્રાધાન્ય આપ્યું છે અને તેથી માત્ર આ આધાર પર, આ અદાલત આ અપીલને ધ્યાનમાં લઈ શકશે નહીં.

૧૫. ત્યારબાદ એવી દલીલ કરવામાં આવે છે કે નિયમોના નિયમ ૩એ (૮) અને ૩એ (૯) માં સમાવિષ્ટ જોગવાઈઓ એક સભ્યને વિવિધ મતવિસ્તારમાં મતદાન કરવા પર પ્રતિબંધ નથી લગાવતી અને તેથી સામાવાળા સંઘના પેટા-કાયદાઓ નિયમોના નિયમ ૩એની જોગવાઈઓ સાથે વિરોધાભાસી હોવાનું ન કહી શકાય.તેઓ આગળ દલીલ કરશે કે જ્યાં સુધી કાયદા અથવા નિયમોમાં કોઈ ચોક્કસ પ્રતિબંધ ન હોય ત્યાં સુધી, પેટા-કાયદાઓમાંથી વહેતા અધિકારોને નિયમોને એક હદ સુધી લંબાવીને પ્રતિબંધિત કરી શકાતા નથી, જે મૂળ કાયદામાં જોવા મળતો નથી.આ તબક્કે, નરેન્દ્રભાઈ માહીભાઈ પટેલ અને અન્ય (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં આ અદાલતની પૂર્ણ પીઠ દ્વારા આપવામાં આવેલા નિર્ણયનો ઉલ્લેખ કર્યા પછી, એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે આ કેસમાં વિવાદ સમાજના પેટા-કાયદાઓ અને નિયમોના નિયમ ૩એ (૯) હેઠળ આપવામાં આવેલા મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કરવાની કલેક્ટરની સત્તાઓ વચ્ચેના સંઘર્ષને લગતા હતા.આ નિર્ણયને માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા સમર્થન આપવામાં આવ્યું છે.જો કે, બંને નિર્ણયો વર્તમાન બાબતમાં સામેલ મુદ્દા પર લાગુ થશે નહીં.હકીકતમાં મોહનપુરા દૂધ ઉત્પાદક સહકારી મંડળી લિમિટેડ (સુપ્રા) ના કેસમાં ૨૦૦૯ની વિશેષ નાગરિક અરજી નં.૧૦૭૪૨ માં આ અદાલતની ખંડપીઠે આપેલો નિર્ણય, જેમાં પેટા-કાયદામાં સુધારો નં.૩૫ (૧) (એ), જેને જિલ્લા રજિસ્ટ્રારે મંજૂરી આપી હતી, તે પ્રશ્નમાં હતો.ડિવિઝન બેન્ચે આ સુધારાને મંજૂરી આપી હતી અને આ નિર્ણયને અંતિમ

સ્વરૂપ આપવામાં આવ્યું છે.ત્યારબાદ, ૨૦૧૪ની વિશેષ રજા અરજી (C) નં.૧૭૪૦૪ માં રજૂ કરાયેલા કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે પણ પેટા-કાયદાઓ તેમજ નિયમ ૪૩માં ઉપરોક્ત સુધારાને ધ્યાનમાં રાખીને સામાવાળા સંઘની ચૂંટણી યોજવાનો નિર્દેશ આપ્યો છે. તેથી વિદ્વાન વકીલ શ્રી રાવે વિનંતી કરી હતી કે વર્તમાન અપીલમાં કોઈ યોગ્યતા નથી અને તેથી તેને બરતરફ કરવામાં આવે.

૧૬. વિદ્વાન વકીલ શ્રી રાવે તેમની રજૂઆતોના સમર્થનમાં નીચેના નિર્ણયો પર આધાર રાખ્યો છે.

(૧) ઉત્તર પ્રદેશ રાજ્ય વિ. સી. ઓ. ડી. ચેઓકી એમ્પ્લોઈઝ કો-ઓપરેટિવ સોસાયટી લિમિટેડ, (૧૯૯૭) ૩ એસસીસી ૬૮૧ માં અહેવાલ આપ્યો;

(૨) દમણ સિંહ વિરુદ્ધ પંજાબ અને હરિયાણા રાજ્ય, (૧૯૮૫) ૨ એસ. સી. સી. ૬૭૦ માં નોંધાયેલ;

(૩) બનાસકાંઠા જિલ્લા કો. ઓપ. યુનિયન લિમિટેડ વિ.ગુજરાત રાજ્ય નાયબ સચિવ દ્વારા, ૨૦૧૧ માં અહેવાલ આપ્યો (૨) જી. એલ. આર. ૧૭૦૭;

(જ) કરમાચારીનગર કૂપમાં.હો. સો. લિમિટેડ વિ. ગુજરાત રાજ્ય,
૨૦૧૩માં નોંધાયેલ (૩) જીએલઆર ૨૬૮૨;

૧૭. પક્ષકારો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલો દ્વારા પ્રચાર કરાયેલી રજૂઆતોને ધ્યાનમાં લીધા પછી અને રેકૉર્ડ પર રજૂ કરવામાં આવેલી સામગ્રીને જોયા પછી, નીચેની સંબંધિત હકીકતો બહાર આવશે:

૧૭.૧. સામાવાળા સંઘ આ કાયદા હેઠળ એક નિર્દિષ્ટ સહકારી સંસ્થા છે. તે સાબરકાંઠા જિલ્લામાં કાર્યરત વિસ્તાર ધરાવે છે.તેની સમિતિના સભ્યો અને તેના હોદ્દેદારોની ચૂંટણી પ્રકરણ XIA માં સમાવિષ્ટ જોગવાઈઓને આધિન છે અને તે અધિનિયમના પ્રકરણ VII તેમજ નિયમો હેઠળ નિર્ધારિત રીતે હાથ ધરવી જરૂરી છે.સામાવાળા સંઘ પાસે તેના પેટા-કાયદાઓ છે જે સહકારી મંડળીઓના નિયામક દ્વારા યોગ્ય રીતે મંજૂર કરવામાં આવે છે.સામાવાળા સંઘ દ્વારા ૨૦.૧૦.૨૦૦૩ પર ઠરાવ પસાર કરીને પેટા-કાયદો નં.૩૫ માં સુધારો કરવાની માંગ કરવામાં આવી હતી, જેમાં એવી દરખાસ્ત કરવામાં આવી હતી કે સામાવાળા સંઘની સભ્ય મંડળીઓના ૧૬ પ્રતિનિધિઓ હશે અને દરેક મતવિસ્તારમાં સરેરાશ ૫૫ દૂધ મંડળીઓ હશે, જેમાં વત્તા અને ઓછા પાંચ મંડળીઓ હશે.વધુમાં એવી દરખાસ્ત કરવામાં આવી હતી કે મત મંજૂર થયેલા

મતદારો દ્વારા આપવામાં આવશે અને દરેક મતદાર ૧૬ મત આપશે, જેમાં તેણે દરેક મતવિસ્તાર માટે એક મત આપવો પડશે. આ ઠરાવને રાજ્ય સરકાર દ્વારા વર્ષ ૨૦૦૬માં કેટલાક ફેરફારો સાથે મંજૂરી આપવામાં આવી હતી. તેથી, સામાવાળા સંઘે સચિવ (અપીલ) સમક્ષ પુનરીક્ષણ અરજી દાખલ કરી. તેને મંજૂરી આપવામાં આવી હતી અને સોસાયટીના પ્રસ્તાવિત પેટા કાયદાને મંજૂરી આપવામાં આવી હતી. આ સુધારાને જિલ્લા રજિસ્ટ્રારે પણ મંજૂરી આપી હતી.

૧૭.૨. કુલસચિવ અને અધિક સચિવ (અપીલ) ના આદેશો તેમજ સુધારેલા પેટા-કાયદા નં.૩૫ ની માન્યતાને મોહનપુરા દૂધ ઉત્પાદક સહકારી મંડળી લિમિટેડ દ્વારા ૨૦૦૮ની વિશેષ નાગરિક અરજી નં.૧૦૭૪૨ દાખલ કરીને પડકારવામાં આવી હતી. આ અરજીને આ અદાલતની ખંડપીઠે ૨૪.૧૧.૨૦૦૮ ના આદેશ દ્વારા ફગાવી દીધી હતી. તે વિવાદમાં નથી કે ઉપરોક્ત આદેશો અંતિમતા પ્રાપ્ત કરી છે.

૧૭.૩. ત્યારબાદ વર્ષ ૨૦૧૩માં સામાવાળા સંઘની ચૂંટણી યોજાઈ હતી. તે સમયે ૨૦૧૩ની સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં.૧૩૧૭૮ તરીકેની અરજી ચૂંટણી કાર્યક્રમને પડકારતી દાખલ કરવામાં આવી હતી. આ અદાલતની ખંડપીઠે અમુક નિર્દેશો આપીને અન્ય એક અરજી સાથે આ અરજીનો નિકાલ કર્યો હતો. જો કે, સામાવાળા સંઘ દ્વારા ૨૦૧૪ની એસએલપી (સી) નં.૧૭૪૦૪ માનનીય

સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષ દાખલ કરીને ઉપરોક્ત આદેશને પડકારવામાં આવ્યો હતો.ઉપરોક્ત એસ. એલ. પી. નો નિકાલ માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા ૦૪.૦૮.૨૦૧૪ ના આદેશ દ્વારા કેટલાક ફેરફારો અને ચોક્કસ નિર્દેશો સાથે કરવામાં આવ્યો હતો.

૧૭.૪. તેથી કલેક્ટર, સાબરકાંઠાએ, ૧૭.૦૮.૨૦૧૪ ના આદેશ દ્વારા, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્દેશો અનુસાર નિયમોના નિયમ ૩ A (૯) હેઠળ આપવામાં આવેલી સત્તાઓનો ઉપયોગ કરીને મતવિસ્તાર નક્કી કર્યો છે.તેમણે મતદાનની પદ્ધતિ પણ સ્પષ્ટ કરી છે કે દરેક મતદાર દરેક મતવિસ્તાર માટે એટલે કે ૧૬ મતવિસ્તાર માટે એક મત આપશે.તદનુસાર સામાવાળા સંઘની ચૂંટણી યોજાઈ હતી અને ચૂંટાયેલી સંસ્થાએ ૨૧.૧૧.૨૦૧૪ પર સામાવાળા સંઘનું સંચાલન સંભાળી લીધું છે.

૧૭.૫. અગાઉ ચૂંટાયેલી સંસ્થાનો કાર્યકાળ પૂર્ણ થયા પછી, સામાવાળા સંઘની વ્યવસ્થાપન સમિતિ માટેનો ચૂંટણી કાર્યક્રમ ચૂંટણી અધિકારી દ્વારા ૧૫.૦૨.૨૦૧૮ પર પ્રકાશિત કરવામાં આવ્યો હતો.ચૂંટણી અધિકારીએ મતદારોની કામચલાઉ યાદી પણ પ્રકાશિત કરી હતી, જેમાં ૧૬ મતવિસ્તારોને ઝોન જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા.તેથી, વર્તમાન અપીલકર્તા તેમજ ૩ થી ૪ અન્ય સભ્યોએ પણ જુદી જુદી અરજીઓ દાખલ કરી હતી.વિદ્વાન એકલ

ન્યાયાધીશે, વિવાદિત ચુકાદા દ્વારા, વર્તમાન અપીલકર્તા-અરજદાર દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અરજીઓને ફગાવી દીધી હતી.

૧૮. પક્ષકારો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલો દ્વારા પ્રચાર કરાયેલી રજૂઆતો પર વિચારણા કરતા પહેલા, અમે અધિનિયમ, નિયમો અને પેટા-કાયદાઓની સંબંધિત જોગવાઈઓનો સંદર્ભ લેવા માંગીએ છીએ.

૧૯. કાયદાની કલમ ૨ (૨) 'પેટા-કાયદો' શબ્દને વ્યાખ્યાયિત કરે છે, જે નીચે મુજબ પ્રદાન કરે છે:

“(૨) “પેટા-કાયદાઓ એટલે આ અધિનિયમ હેઠળ નોંધાયેલા પેટા-કાયદાઓ અને હાલમાં અમલમાં છે, અને તેમાં આવા પેટા-કાયદાઓના નોંધાયેલા સુધારાઓનો સમાવેશ થાય છે.”

૧૯.૧.કાયદાની કલમ ૨૮ નીચે મુજબ વાંચે છે:

“૨૮. (૧) કોઈ પણ સમાજના કોઈ પણ સભ્યને તેની બાબતોમાં એકથી વધુ મત ન હોવો જોઈએ:
પરંતુ મતની સમાનતાના કિસ્સામાં અધ્યક્ષને નિર્ણાયક મત આપવો પડશે.

(૨) જ્યાં સમાજનો હિસ્સો એક કરતાં વધુ વ્યક્તિ દ્વારા સંયુક્ત રીતે રાખવામાં આવે છે, ત્યાં આવી દરેક વ્યક્તિને, અગાઉની વ્યક્તિ અથવા વ્યક્તિઓની ગેરહાજરીમાં, મત આપવાનો અધિકાર રહેશે:

જો કે આવી વ્યક્તિ હાજર હોય અને સગીર ન હોય.

વધુમાં જોગવાઈ કરવામાં આવી છે કે જ્યાં મતદાનની રીત મતપત્ર દ્વારા હોય, ત્યાં શેરના તમામ સંયુક્ત ધારકો સમાજના કાર્યોમાં તેમના વતી મત આપવા માટે તેમાંથી એકની નિમણૂક કરી શકે છે.

(૩) જે સોસાયટીએ તેના ભંડોળનો કોઈ પણ ભાગ અન્ય સોસાયટીના શેર્સમાં રોકાણ કર્યો હોય, તે તેના સભ્યોમાંથી એકને તેના વતી અન્યની બાબતોમાં મત આપવા માટે નિમણૂક કરી શકે છે. સોસાયટી, અને આવા સભ્ય અનુસાર પ્રથમ સોસાયટી વતી મત આપવાનો અધિકાર રહેશે:

પરંતુ પ્રથમ સોસાયટી તેના કોઈ પણ સભ્યની નિમણૂક કરશે નહીં જે તેનો પગારદાર કર્મચારી પણ હોય.

(જ) હાલમાં અમલમાં હોય તેવા કોઈ કાયદા હેઠળ રચાયેલી કંપની અથવા અન્ય કોઈ નિગમિત સંસ્થા કે જેણે તેના ભંડોળનો કોઈ પણ ભાગ એટલે કે સોસાયટીના શેર્સનું રોકાણ કર્યું હોય, તે સોસાયટીની બાબતોમાં તેના વતી મત આપવા માટે તેના કોઈ પણ નિયામક અથવા અધિકારીની નિમણૂક કરી શકે છે અને તે મુજબ આવા નિયામક અથવા અધિકારીઓને કંપની અથવા કોર્પોરેટ સંસ્થા વતી મત આપવાનો અધિકાર રહેશે.

(પ) જ્યાં પેઢીએ તેના ભંડોળનો કોઈ પણ ભાગ સોસાયટીના શેર્સમાં રોકાણ કર્યો હોય, ત્યાં પેઢી દ્વારા નિયુક્ત તેના કોઈપણ ભાગીદાર પેઢી વતી સોસાયટીની બાબતોમાં મત આપવાનો હકદાર રહેશે.

(ડ) સ્થાનિક સત્તામંડળ અથવા જાહેર ટ્રસ્ટ કે જેણે તેના ભંડોળનો કોઈ પણ ભાગ સોસાયટીના શેર્સમાં રોકાણ કર્યો હોય તે સોસાયટીની બાબતોમાં તેના વતી મત આપવા માટે તેના કોઈપણ સભ્યો અથવા ટ્રસ્ટીઓની નિમણૂક કરી શકે છે અને તે મુજબ, આવી વ્યક્તિને સ્થાનિક સત્તાધિકારી અથવા જાહેર ટ્રસ્ટ વતી મત આપવાનો અધિકાર હશે.

(૭) નામાંકિત અથવા સહાનુભૂતિ ધરાવતા સભ્યને મત આપવાનો અધિકાર રહેશે અને આવા કોઈ સભ્ય સમિતિના સભ્ય બનવા અથવા અન્ય કોઈ સમાજના પ્રતિનિધિ તરીકે નિમણૂક માટે પાત્ર રહેશે નહીં.

(૮) સંઘીય સમાજના વ્યક્તિગત સભ્યોના મતદાનના અધિકારો એવા હશે જે સમાજના નિયમો અને પેટા-કાયદાઓ દ્વારા નિયંત્રિત થઈ શકે.)”

૧૯.૨.નિયમોનો નિયમ ૩એ નીચે મુજબ છે:

“૩એ. ચૂંટણીના હેતુ માટે મતવિસ્તારોનું સીમાંકન. (૧) દરેક સમાજમાં જ્યાં એકથી વધુ મતવિસ્તાર હોય, ત્યાં સચિવ અથવા જ્યાં સચિવનું કોઈ પદ ન હોય, ત્યાં આવી દરેક સોસાયટીના મુખ્ય કાર્યકારી અધિકારીએ, જે વર્ષમાં સમિતિની ચૂંટણી યોજાવાની છે તે પહેલાના વર્ષમાં મતવિસ્તારની કામચલાઉ ચાટી તૈયાર કરવી પડશે.(૨) આવી સૂચિ દરેક મતવિસ્તારની મર્યાદાઓનું વર્ણન કરશે. કામચલાઉ સૂચિની એક નકલ સચિવ દ્વારા હસ્તાક્ષરિત સૂચના સાથે અથવા જ્યાં કોઈ પોસ્ટ સેક્રેટરી ન હોય, ત્યાં સોસાયટીના મુખ્ય કાર્યકારી અધિકારી સોસાયટીની દરેક કચેરી અથવા પેટા કચેરીના નોટિસ બોર્ડ પર પ્રદર્શિત

કરવામાં આવશે.નોટિસ સાથે આવી કામચલાઉ સૂચિની એક નકલ પણ કુલસચિવ અને કલેક્ટરને મોકલવામાં આવશે.

(૩) નોટિસ સાથે આવી સૂચિની એક નકલ પણ સોસાયટીના દરેક સભ્યને નોંધાયેલ ટપાલ દ્વારા મોકલવામાં આવશે.

(૪) પેટા-નિયમ (૨) અને (૩) માં ઉલ્લેખિત નોટિસમાં સ્પષ્ટપણે જણાવવામાં આવ્યું છે કે કામચલાઉ ચાદી અંગેના કોઈપણ વાંધા અથવા સૂચનો કોઈપણ વ્યક્તિ દ્વારા સચિવને અથવા જ્યાં સચિવનું કોઈ પદ ન હોય ત્યાં સોસાયટીના મુખ્ય કાર્યકારી અધિકારીને તે તારીખથી ૧૫ દિવસના સમયગાળાની અંદર મોકલી શકાય છે કે જેના પર કામચલાઉ ચાદી સોસાયટીની કચેરીના નોટિસ બોર્ડ પર પ્રદર્શિત કરવામાં આવે છે.

(૫) સોસાયટીનો કોઈપણ સભ્ય નામ અથવા સરનામા અથવા કામચલાઉ ચાદીમાં દર્શાવેલ અન્ય વિગતોના સંદર્ભમાં કોઈપણ ભૂલ અથવા ભૂલ સોસાયટીના ધ્યાન પર લાવી શકે છે.

(૬) કોઈપણ વાંધો ઉઠાવતી અથવા સૂચન કરતી કોઈપણ વ્યક્તિએ સોસાયટીની કચેરીના નોટિસ બોર્ડ પર કામચલાઉ સૂચિ પ્રદર્શિત કરવામાં

આવે તે તારીખથી ૧૫ દિવસની અંદર લેખિતમાં તેના આધારો સાથે આવા વાંધા અથવા સૂચન મોકલવા પડશે.

(૭) સોસાયટી પેટા-નિયમ (૫) હેઠળ કોઈપણ સભ્ય દ્વારા દર્શાવવામાં આવેલી કામચલાઉ યાદીમાં દરેક વાંધા, સૂચન અથવા કોઈપણ ભૂલને ધ્યાનમાં લીધા પછી અંતિમ યાદી તૈયાર કરશે. અંતિમ યાદી સોસાયટીની કચેરી અથવા પેટા કચેરીના નોટિસ બોર્ડ પર પ્રદર્શિત કરવામાં આવશે અને આવી અંતિમ સૂચિની એક નકલ કુલસચિવ અને કલેક્ટરને પણ મોકલવામાં આવશે.

(૮) જ્યાં સોસાયટીનું કાર્યક્ષેત્ર એકથી વધુ ગામમાં હોય, ત્યાં મતવિસ્તારોની સંખ્યા કલમ ૭૪બીની પેટા કલમ (૧) હેઠળ અનામત બે બેઠકો સિવાયની બેઠકોની કુલ સંખ્યા જેટલી હશે.

(૯) આ નિયમો અને સોસાયટીના પેટા-નિયમોમાં કંઈપણ સમાવિષ્ટ હોવા છતાં, જ્યાં કોઈ સમિતિના સભ્યોની ચૂંટણી સોસાયટીના હિસાબી વર્ષના અંત પહેલા યોજાવાની હોય, ત્યાં મતદારોની યાદી પ્રકાશિત કરતા પહેલા કલેક્ટર દ્વારા મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કરવામાં આવશે.

૧૯.૩.નિયમોનો નિયમ ૪૩ નીચે મુજબ છે:

“૪૩. જ્યાં કોઈ અલગ મતવિસ્તાર ન હોય અથવા એક મતવિસ્તારમાં એકથી વધુ બેઠકો ન હોય ત્યાં મતદાન કરવાની પ્રક્રિયા.- પેટા-કાયદામાં વ્યાખ્યાયિત કોઈ મતવિસ્તાર ન હોય અથવા મતવિસ્તાર માટેના પેટા-કાયદામાં એકથી વધુ બેઠકો અધિકૃત હોય તેવા કિસ્સાઓમાં, જ્યાં સુધી આ બેઠકોનો સંબંધ છે ત્યાં સુધી મતદાન નીચેની જોગવાઈઓ અનુસાર નોંધવામાં આવશે, એટલે કે:-

(ક) દરેક મતદારને મત ભરવા માટે જેટલી બેઠકો હોય તેટલા મત આપવાનો અધિકાર રહેશે, પરંતુ કોઈ પણ મતદાર કોઈ એક ઉમેદવારને એકથી વધુ મત નહીં આપે.

(ખ) મતદાર જે ઉમેદવાર અથવા ઉમેદવારોને મત આપવા માંગે છે તેમના પ્રતીકો પર અથવા તેની નજીક આ હેતુ માટે પૂરા પાડવામાં આવેલ સાધન સાથે મતપત્ર પર એક નિશાન બનાવશે, જેથી આમ કરવામાં આવેલા કોઈ પણ નિશાનનો કોઈ ભાગ અન્ય ઉમેદવાર માટે આપવામાં આવેલી જગ્યામાં દેખાશે નહીં.મતદાર અને ફોલ્ડ કરેલું મતપત્ર મતપેટીમાં દાખલ કરે છે અને બિનજરૂરી વિલંબ કર્યા વિના મતદાન મથક છોડી દે છે.”

૧૯.૪.સામાવાળા સંઘના પેટા-કાયદાના પેટા-કાયદો નં.૩૫ (૧) (A) નો સંબંધિત ભાગ નીચે મુજબ વાંચે છે:

“૩૫(૧)(અ) નિયામક મંડળ:-

(૧) નિયામક મંડળની રચના નીચેના ૨૧ સભ્યો સાથે કરવામાં આવશે.

(એ) સંઘની સંયુક્ત દૂધ સપ્લાયર સભ્ય મંડળીઓમાંથી ૧૬ પ્રતિનિધિઓ હશે.દરેક વિભાગમાં સરેરાશ ૫૫ દૂધ મંડળીઓ પર એક પ્રતિનિધિ હોવો જોઈએ, જેમાં પાંચ મંડળીઓનો સમાવેશ અથવા બાકાત કરી શકાય છે; જેનો અર્થ છે કે એક વિભાગમાં ૫૦થી ઓછી મંડળીઓ અને ૬૦થી વધુ મંડળીઓ ન હોવી જોઈએ.

તમામ પાત્ર મતદારો તમામ વિભાગો માટે પોતાનો મત આપી શકે છે.

સમજૂતી:મતદારો કુલ ૧૬ મત આપી શકે છે; જેમાં દરેક મત વિભાજન મુજબ નાખવાનો હોય છે.

૨૦. વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલ શ્રી એસ.આઈ. નાણાવટી એ નરેન્દ્રભાઈ માહીભાઈ પટેલ (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં આ અદાલતની પૂર્ણ પીઠ દ્વારા આપવામાં આવેલા નિર્ણય પર આધાર રાખીને વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા આપવામાં આવેલા વિવાદિત ચુકાદા પર હુમલો કર્યો છે.આ કેસમાં પૂર્ણ ખંડપીઠે અંતકંપા દૂધ ઉત્પાદક સહકારી સોસાયટી લિમિટેડ વિરુદ્ધ સાબરકાંઠા જિલ્લા સહકારી

સોસાયટી દૂધ ઉત્પાદક સંઘ લિમિટેડના કેસમાં આ અદાલતની ખંડપીઠે આપેલા નિર્ણયને ધ્યાનમાં લીધો છે, જેનો અહેવાલ ૨૦૦૪માં (૧) જી. એલ. આર. ૩૧૦, સદવદર સેવા સહકારી મંડળી લિમિટેડ, ખનોદર (જૂની) દૂધ ઉત્પાદક સહકારી મંડળી લિમિટેડ (ઉપરોક્ત) માં આપવામાં આવ્યો હતો અને પેરા ૬,૭,૮ અને ૯માં નીચે મુજબ અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું:

“૬. અંતક્રમ્પા દૂધ ઉત્પાદકો સહકારી સમિતિના કિસ્સામાં. લિમિટેડ વી.સાબરકાંઠા જિલ્લા.કોપ.મિલ્ક પ્રોડ્યુસર્સ યુનિયન લિમિટેડે ૨૦૦૪ (૧) જી. એલ. આર. ૩૧૦ પર અહેવાલ આપ્યો હતો કે, નિયમ ૩એ (૮) નું અર્થઘટન કરવા માટે અને પેટા કાયદા નં.૩૫(૧)(એ) સાબરકાંઠા જિલ્લા સહકારી દૂધ ઉત્પાદક સંઘ લિમિટેડ જે એક ચોક્કસ સોસાયટી છે.આ અદાલતના વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશ (આપણામાંના એક-જયંત પટેલ, જે.) એ શોધી કાઢ્યું હતું કે કાયદાની કલમ ૭૪સી (૩) ના સાદા વાંચન પર, આવા સમાજના અન્ય કોઈપણ પેટા કાયદાઓ પર ઓવરરાઈડિંગ અસર પડે છે.એવું પણ જાણવા મળ્યું હતું કે નિયમ ૩એ (૮) મુજબ મતવિસ્તારોની સંખ્યા કલમ ૭૪બી હેઠળ બે અનામત બેઠકો સિવાયની કુલ બેઠકોની સંખ્યા જેટલી હોવી જોઈએ. વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે શોધી કાઢ્યું કે પેટા કાયદો નં.૩૫(૧) (સાબરકાંઠા ડિસ્ટ્રિક્ટ મિલ્ક પ્રોડ્યુસર્સ યુનિયન લિમિટેડ (એક ચોક્કસ

સોસાયટી) એ દરેક મતવિસ્તાર માટે એકથી વધુ વ્યક્તિઓની બેઠકો માટે જોગવાઈ કરી હતી અને તેથી, પેટા કાયદો નિયમ ૩એ (૮) ને અનુરૂપ ન હતો અને એવું પણ જાણવા મળ્યું હતું કે પેટા કાયદો ૭ અલગ-અલગ મતવિસ્તારમાંથી ચૂંટાયેલા ૭ પ્રતિનિધિઓની હદ સુધી કામ કરી શકે છે અને તેથી તે માત્ર તે હદ સુધી માન્ય છે.

૭. શ્રી સદવદર સેવા સહકારી મંડળી લિમિટેડ વિરુદ્ધ.ગુજરાત રાજ્યએ ૨૦૧૦ (૩) જી. એલ. એચ. ૧૧૭માં અહેવાલ આપ્યો હતો કે, આ અદાલતની એક ખંડપીઠે નિયમોના નિયમ ૩એ (૮) અનુસાર બેંકની ચૂંટણી યોજવાના પ્રશ્ન પર ફરી એકવાર વિચારણા કરવાનો પ્રસંગ આપ્યો હતો.ડિવિઝન બેન્ચે શોધી કાઢ્યું હતું કે જ્યારે નિયમ ૩એ (૮) અને નિયમ ૪૩ની સંયોજનમાં તપાસ કરવામાં આવે છે, ત્યારે તે બહાર આવે છે કે ઉપરોક્ત બે જોગવાઈઓનો ઉદ્દેશ તેમજ કામગીરીનું ક્ષેત્ર અલગ છે, કારણ કે પહેલું પ્રાદેશિક/ઝોનના આધારે વિભાજિત "મતવિસ્તાર" સાથે સંબંધિત છે.ડિવિઝન બેન્ચે અંતકંપા દૂધ ઉત્પાદક સહકારી સમિતિના કેસમાં આ અદાલતના વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા લેવામાં આવેલા અભિપ્રાયને ધ્યાનમાં લીધો હતો. લિમિટેડ (ઉપરોક્ત) પરંતુ જાણવા મળ્યું કે ઉપરોક્ત કેસમાં, મતવિસ્તારોને ઝોન અથવા પ્રદેશ મુજબ

વિભાજિત કરવામાં આવ્યા હતા અને તેથી, તેની સમક્ષ રજૂ કરવામાં આવેલી હકીકતો કરતાં જુદા જુદા તથ્યો પર પરીક્ષણ કરવામાં આવ્યું હતું.

૮. ખનૌદર (જૂની) દૂધ ઉત્પાદક સહકારી મંડળી લિમિટેડ અને અન્યો વિરુદ્ધ દૂધ ઉત્પાદક સહકારી મંડળી લિમિટેડના કિસ્સામાં કાયદાની કલમ ૭૪સી સાથે વાંચેલા નિયમ ૩એ (૮) ની જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં લેવા માટે ફરી એકવાર પ્રશ્ન ઊભો થયો.ગુજરાત રાજ્ય અને આ અદાલત સમક્ષ ૨૦૧૩ (૧) જી. એલ. એચ. રજપ પર અહેવાલ આપ્યો હતો.આ અદાલતની બીજી ખંડપીઠે શોધી કાઢ્યું હતું કે એક મતવિસ્તારમાં ચૂંટાવા માટે એકથી વધુ પ્રતિનિધિઓની જોગવાઈ કરતો પેટા કાયદો નિયમ ૩એ (૮) નું ઉલ્લંઘન હશે અને એવું જાણવા મળ્યું હતું કે શ્રી સદવદર સેવા સહકારી મંડળી લિમિટેડ (સુપ્રા) ના કિસ્સામાં નિર્ણય એવો કેસ હતો જેમાં સમાજના સભ્યો વિવિધ વર્ગના સમાજોથી બનેલા હતા.જ્યારે અંતકંપા દૂધ ઉત્પાદક સહકારી સમિતિના કેસમાં આ અદાલતનો નિર્ણય. લિમિટેડ (સુપ્રા) એ એક એવો કેસ હતો જ્યાં સભ્યો એકરૂપ જૂથની રચના કરતા હતા અને વિજાતીય જૂથ નહીં.તેથી, અંતકંપા દૂધ ઉત્પાદકો સહકારી સમિતિનો નિર્ણય. લિમિટેડ (સુપ્રા) ડિવિઝન બેન્ચ સમક્ષ વર્તમાન કેસનું સંચાલન કરશે.આખરે, ડિવિઝન બેન્ચે પેટા કાયદો નં.૩૫(૧) એક મતવિસ્તારમાં એકથી વધુ બેઠક માટે મતદાનનો અધિકાર પ્રદાન કરવો.

૯. બનાસકાંઠા જિલ્લા સહકારી સમિતિના કેસમાં નિયમ ૩એ (૮) ની બંધારણીય માન્યતાને પણ આ અદાલત સમક્ષ પડકારવામાં આવી હતી.દૂધ ઉત્પાદકો સંઘ લિમિટેડ. વિ. ગુજરાત રાજ્ય (૨૦૧૨) ૨ જી. એલ. આર. ૧૫૨૨ પર નોંધાયું હતું.આ અદાલતની ત્રીજી ખંડપીઠે તેના નિર્ણયમાં જણાવ્યું હતું કે જો કાયદાની જોગવાઈઓ હેઠળ કાયદેસર રીતે ઘડવામાં આવેલા કોઈપણ નિયમો પેટા કાયદાના કોઈપણ ખંડના વિષયના સંબંધમાં પ્રતિબંધ ઊભો કરે છે, તો આવા પ્રતિબંધનું પાલન કરવું આવશ્યક છે અને નિયમો દ્વારા લાદવામાં આવેલા પ્રતિબંધનું ઉલ્લંઘન કરતી આવી કોઈપણ કલમને દૂર કરવી જોઈએ.એવું પણ માનવામાં આવ્યું હતું કે રાજ્ય સરકારે નિયમની વિવાદિત જોગવાઈઓ લાગુ કરતી વખતે કાયદાની કલમ ૭૪સી (૩) હેઠળ ઉલ્લેખિત સિદ્ધાંતોથી વિચલિત થઈ નથી, પરંતુ માત્ર સામાન્ય સંસ્થામાંથી સભ્યોની ચૂંટણીની જોગવાઈઓ કરીને સ્થિતિ ઊભી કરી છે.એવું પણ માનવામાં આવ્યું હતું કે મતવિસ્તારની રચના કરીને અને તેના સભ્યોને નિયમમાં જોગવાઈ મુજબ ભાગ લેવાની મંજૂરી આપીને પણ, વ્યવસ્થાપનની સમિતિની પસંદગી સભ્યોની સામાન્ય સંસ્થા દ્વારા કરવામાં આવશે, સભ્યોની સામાન્ય સંસ્થા સિવાય અન્ય કોઈ રીતે નહીં.ડિવિઝન બેન્ચને આ દલીલમાં કોઈ તથ્ય મળ્યું ન હતું કે મતવિસ્તારોની રચનાનું કાર્ય કાયદાની કોઈપણ

જોગવાઈઓ સાથે અસંગત છે અને આમ કાયદાના હેતુઓને ઘટાડે છે. આખરે, નિયમ ૩એ (૮) ને કાયદાની કોઈપણ જોગવાઈઓ સાથે વિરોધાભાસી ન હોવાનું માનવામાં આવે છે અને ન તો તેને સોંપવામાં આવેલા કાયદાના અધિકારના અભાવથી પીડાતો હોવાનું માનવામાં આવે છે અને નિયમ ૩એ (૮) ને કાયદેસર અને માન્ય માનવામાં આવ્યો હતો."

૨૦.૧.ત્યારબાદ, પરિચ્છેદ ૧૦માં, ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા ઘડવામાં આવેલા અને મોટી બેન્ચને સોંપવામાં આવેલા કાયદાકીય મુદ્દાઓનું પુનઃઉત્પાદન કરવામાં આવ્યું હતું, જે નીચે મુજબ છે:

“કાયદાકીય મુદ્દાઓ:

૧૦. જ્યારે અરજીઓનું વર્તમાન જૂથ આ અદાલતની ચોથી ડિવિઝન બેન્ચ સમક્ષ ૨૧.૦૯.૨૦૧૨ પર આવ્યું, ત્યારે નીચેના કાનૂની મુદ્દાઓ ઘડવામાં આવે છે અને મોટી બેન્ચને મોકલવામાં આવે છે –

(૧) શું ૧૦.૮.૧૯૮૭ તારીખના સુધારા દ્વારા રજૂ કરાયેલા નિયમોનો નિયમ ૩એ, જે સમિતિઓના પેટા-કાયદાઓ એક જ મતવિસ્તાર માટે જોગવાઈ કરે છે તેને લાગુ થઈ શકે છે?

(૨) શું નિયમોની યોજના એક મતવિસ્તાર ધરાવતી ચોક્કસ મંડળીઓને મંજૂરી આપે છે, એક મતવિસ્તાર માટે એકથી વધુ બેઠક; અને શું આવી સોસાયટીના સભ્યોને કાયદેસર રીતે એકથી વધુ બેઠક માટે મત આપવાની મંજૂરી આપી શકાય છે?

(૩) શું કલેક્ટરને કાયદાની કલમ ૧૪ અનુસાર હાથ ધરવામાં આવેલી કોઈ કાર્યવાહીની ગેરહાજરીમાં મતવિસ્તારના સીમાંકન માટે આદેશ આપવાનો અધિકારક્ષેત્ર છે?

(૪) શું નિયમોના નિયમ ૩એ હેઠળ મતવિસ્તારોનું સીમાંકન માત્ર પ્રદેશ મુજબ હોઈ શકે છે અને/અથવા મતવિસ્તારોનું સીમાંકન સભ્ય મંડળીઓ અથવા વ્યક્તિગત સભ્યોના વર્ગોના ઉદ્દેશો અને પ્રવૃત્તિઓ પર આધારિત હોઈ શકે છે?તદનુસાર, તમામ બાબતો આપણી સામે છે.

૨૦.૨.ત્યારબાદ, સંપૂર્ણ ખંડપીઠે પેરા ૨૫માં તેને સંદર્ભિત કાનૂની મુદ્દાઓ માટે નિષ્કર્ષ આપ્યો હતો.પેરા ૨૫ નીચે પ્રમાણે વાંચે છે:

“૨૫. ઉપરોક્ત અવલોકનો અને ચર્ચાઓને ધ્યાનમાં રાખીને, આપણે જોઈએ છીએ કે આપણને ઉલ્લેખિત મુદ્દાઓનો જવાબ નીચે મુજબ આપી શકાય છે:

(૧) ૧૯૮૨ના નિયમોનો નિયમ ૩એ સોસાયટીના પેટા-કાયદાઓ પર લાગુ થઈ શકે છે જે એક જ મતવિસ્તારની જોગવાઈ કરે છે કારણ કે નિયમ ૩એ અનિવાર્યપણે મતવિસ્તારના સીમાંકન અને મતદાર યાદી તૈયાર કરવા માટે છે.પરંતુ અમે સ્પષ્ટ કરીએ છીએ કે પેટા-નિયમ (૧) થી પેટા-નિયમ (૭) તમામ નિર્દિષ્ટ મંડળીઓના કિસ્સામાં લાગુ થશે, પછી ભલે પેટા-કાયદાઓ એક મતવિસ્તાર અથવા એકથી વધુ મતવિસ્તાર માટે જોગવાઈ કરે. પેટા-નિયમ (૮) એક મતવિસ્તાર માટે પેટા-કાયદા ધરાવતી તમામ નિર્દિષ્ટ મંડળીઓને ત્યારે જ લાગુ પડશે જ્યારે તેનો કાર્યક્ષેત્ર એકથી વધુ ગામમાં હોય.પેટા-નિયમ (૯) તમામ ચોક્કસ મંડળીઓને લાગુ પડશે જ્યાં કલેક્ટર દ્વારા મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કરવું જરૂરી છે.

(૨) ૧૯૮૨ના નિયમોની યોજના એક મતવિસ્તાર ધરાવતી ચોક્કસ મંડળીઓને મંજૂરી આપે છે, જો કે કામગીરીનો વિસ્તાર એક ગામ સુધી મર્યાદિત હોય અને તે સંજોગોમાં, એક મતવિસ્તાર માટે પેટા-કાયદા હેઠળ

એકથી વધુ બેઠકો પૂરી પાડી શકાય.આવી મંડળીઓના સભ્યોને કાયદેસર રીતે એકથી વધુ બેઠક માટે મત આપવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે છે.

(૩) કલેક્ટર પાસે કાયદાની કલમ ૧૪ અનુસાર હાથ ધરવામાં આવેલી કોઈપણ કાર્યવાહીની ગેરહાજરીમાં પણ મતવિસ્તારના સીમાંકન માટે આદેશ પસાર કરવાની સત્તા છે.

(૪) નિયમોના નિયમ ૩એ હેઠળ મતવિસ્તારનું સીમાંકન પણ પ્રદેશ મુજબ હોઈ શકે છે.મતવિસ્તારોની સીમાંકન વ્યક્તિગત સભ્યોના વર્ગો માટે સોસાયટીઓના ઉદ્દેશો અને પ્રવૃત્તિઓ પર આધારિત હોઈ શકે છે કારણ કે દરેક મતદારમંડળ કોઈ ચોક્કસ વિસ્તાર અથવા કોઈ ચોક્કસ વર્ગના સંબંધિત સભ્યોનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે."

૨૧. રાજકોટ જિલ્લા સહકારી બેંક લિમિટેડે માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટ સમક્ષ એસએલપી દાખલ કરીને કુલ બેન્ચ દ્વારા આપવામાં આવેલા નિર્ણયને પડકાર્યો હતો.રાજકોટ જિલ્લા સહકારી બેંક લિમિટેડ (ઉપરોક્ત) ના ઉપરોક્ત કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે પેરા ૧૮ થી ૨૨ માં નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું હતું:

“૧૯. આમ, જ્યારે પેટા-નિયમ (૮) ને નિયમ ૩૨ના પેટા-નિયમ (૯) સાથે વાંચવામાં આવે છે, જ્યાં સોસાયટીનું કાર્યક્ષેત્ર એક ગામ કરતાં વધુ હોય, ભલે પેટા-કાયદાઓ એક મતવિસ્તારની જોગવાઈ કરે, તો પેટા-કાયદાઓ દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવેલી બેઠકો મતવિસ્તાર/મતવિસ્તારની સંખ્યા જેટલી જ હોવી જોઈએ અને તેથી, દરેક બેઠક માટે, એક અલગ મતવિસ્તારની સીમાંકન કરવાની જરૂર પડશે અને જો સમાજ દ્વારા આ રીતે સીમાંકન કરવામાં ન આવે તો, કલેક્ટર માટે સીમાંકન માટેના નિયમોના નિયમ ૩૨ના પેટા નિયમ (૯) હેઠળ તેમની સત્તાનો ઉપયોગ કરવો જરૂરી રહેશે. નિયમ ૩૨ ના પેટા નિયમ (૮) ના આદેશ અનુસાર મતવિસ્તારની ચૂંટણી અને ત્યારબાદ મતદાર યાદીના પ્રકાશન માટેની પ્રક્રિયાને અમલમાં મૂકવાની છે.

૨૦. પેટા નિયમ (૯) હેઠળ મતવિસ્તારના સીમાંકન માટે કલેક્ટરને આપવામાં આવેલી સત્તા સ્વતંત્ર અને અલગ છે અને તે ત્યારે જ લાગુ પડે છે જ્યારે ચોક્કસ સોસાયટીની કોઈપણ વ્યવસ્થાપન સમિતિના સભ્યોની ચૂંટણી યોજાવાની હોય.વધુમાં, નિયમ ૩૨ના પેટા નિયમ (૯) માં નિર્દિષ્ટ કર્યા મુજબ, આવી સત્તાનો ઉપયોગ કલેક્ટર દ્વારા કરવામાં આવે છે, તેમ છતાં આવી સોસાયટીના પેટા કાયદામાં કંઈપણ સમાવિષ્ટ છે.મતદારોની યાદી જાહેર કરતા પહેલા મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કરવાની સત્તાનો ઉપયોગ

કલેક્ટરે કરવો પડે છે.વધુમાં, હાઈકોર્ટ દ્વારા વિવાદિત ચુકાદામાં યોગ્ય રીતે જણાવવામાં આવ્યું છે કે જ્યારે કોઈ ચોક્કસ સત્તા કોઈ અલગ સત્તામંડળને ચોક્કસ આકસ્મિકતામાં આપવામાં આવે છે, ત્યારે આવી શક્તિને પેટા-કાયદામાં સુધારા માટે સામાન્ય સત્તા ઉપરાંત વાંચવી પડશે.આમ, કોઈપણ સમાજના પેટા-કાયદાઓ કાયદા અને નિયમોની જોગવાઈઓને અનુરૂપ હોવા જોઈએ.

૨૧. નિયમોની જોગવાઈઓ અને ખાસ કરીને નિયમ ૩એ (૮) અને (૯) ને અનુરૂપ તેના નોંધાયેલા પેટા-કાયદામાં સુધારો લાવવો કોઈ પણ ચોક્કસ સોસાયટી માટે ફરજિયાત છે.પરંતુ જો સોસાયટી/સોસાયટીઓએ તેમના પેટા કાયદામાં સુધારો કર્યો નથી, તો તે યોગ્ય રીતે સુધારો કરીને ઉપરોક્ત નિયમોને અનુરૂપ હોવું જોઈએ; નિયમની અસર રદબાતલ અથવા નિષ્ક્રિય રહેશે નહીં.આ હેતુ માટે પેટા નિયમ (૯) કલેક્ટરને સોસાયટીના મતવિસ્તાર/મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કરવાની સત્તા આપે છે.આમ, એકવાર પેટા નિયમ (૮) અનુસાર કોઈ પણ સોસાયટીનું કાર્યક્ષેત્ર એક કરતાં વધુ ગામ કરતાં વધી જાય, તો કલેક્ટર દ્વારા તેમની સત્તાનો ઉપયોગ કરીને મતવિસ્તારની સંખ્યાનું વિભાજન કરવું જરૂરી છે, જેથી સમાજના સભ્યોને અસરકારક પ્રતિનિધિત્વ આપવામાં આવે, જેથી સમાજના સભ્યોને તેમના સાચા પ્રતિનિધિઓને મેનેજિંગ કમિટીના

સભ્યોના ભાગ રૂપે સોસાયટીની બાબતોમાં ભાગ લેવા માટે યોગ્ય પ્રતિનિધિત્વ આપવામાં આવે, કારણ કે મેનેજિંગ કમિટીમાં અસરકારક રીતે પ્રતિનિધિત્વ કરવા માટે લોકશાહી પ્રક્રિયામાં તેના ચૂંટાયેલા પ્રતિનિધિઓ દ્વારા સમાજનું પ્રતિનિધિત્વ કરવું આવશ્યક છે, જે એક અનિવાર્ય માપદંડ છે. દેશમાં સહકારી ચળવળના પ્રશંસનીય ઉદ્દેશને હાંસલ કરવા માટે લોકશાહી સંસ્થાઓ, જે બંધારણના પ્રકરણ ૧૧ A માં સ્થાપિત બંધારણીય ફિલસૂફી છે, જે બંધારણીય સુધારા દ્વારા દાખલ કરવામાં આવી છે.

૨૨. આમ, સહકારી મંડળી અધિનિયમની જોગવાઈઓ હેઠળ કોઈ પણ ચોક્કસ સોસાયટીના પેટા કાયદાને નિયમોના વૈધાનિક નિયમ ૩એ (૮) અને (૯) પર પ્રભુત્વ મેળવવાની મંજૂરી આપી શકાતી નથી. જે ક્ષણે કોઈ ચોક્કસ સમાજની કામગીરીનું ક્ષેત્ર એક ગામ કરતાં વધી જશે, ત્યારે પેટા નિયમ (૮) અમલમાં આવશે, પછી ભલે આવા સમાજના સભ્યો એકરૂપ જૂથ અથવા વિજાતીય જૂથની રચના કરે."

૨૨. વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલ શ્રી નાણાવટીએ (૧૯૭૨) ૧ એસ. સી. સી. ૭૧૯માં નોંધાયેલા ઝિલી સિંહ, ઇ. ટી. સી. વિરુદ્ધ કુલસચિવ, ગેન સહકારી મંડળીઓ અને અન્યોના કેસમાં માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલા

નિર્ણય પર પણ આધાર રાખ્યો હતો, જેમાં માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટે નિરીક્ષણ કર્યું હતું અને પેરા ૧૦માં નીચે મુજબ ચુકાદો આપ્યો હતો:

“૧૦. નિયમ ૪૦૯નું અર્થઘટન કરવાની કુલસચિવની સત્તા અંગે એવું લાગે છે કે આ નિયમ કુલસચિવને વ્યવસ્થાપન સમિતિની ચૂંટણીના હેતુઓ માટે વાર્ષિક સામાન્ય સભામાં સભ્યોના મત આપવાના અધિકારોનું અર્થઘટન કરવાની અથવા તેમના મંતવ્યો વ્યક્ત કરવાની કોઈ સત્તા આપતો નથી.તેનાથી વિપરીત, નિયમ ૪૦૯ હેઠળ સહકારી મંડળી કુલસચિવની અગાઉની મંજૂરી સાથે (i) પ્રાદેશિક અથવા અન્ય કોઈ તર્કસંગત ધોરણે તેના સભ્યપદને વિવિધ જૂથોમાં વહેંચી શકે છે અને (ii) વ્યવસ્થાપન સમિતિના સભ્યોની સંખ્યા અથવા પ્રમાણ પણ એવી રીતે નિર્દિષ્ટ કરી શકે છે કે જેથી સમાજમાં, ગમે તે કિસ્સામાં, વિવિધ ક્ષેત્રો અથવા હિતો, વ્યવસ્થાપન સમિતિમાં, જ્યાં સુધી હોઈ શકે ત્યાં સુધી યોગ્ય પ્રતિનિધિત્વ મેળવી શકે.તેથી, નિયમ ૪૦૯ હેઠળ સહકારી મંડળી સમિતિના સભ્યોની ચૂંટણીના હેતુઓ માટે પ્રાદેશિક અથવા અન્ય કોઈપણ તર્કસંગત ધોરણે તેના સભ્યપદને વિવિધ જૂથોમાં વહેંચી શકે છે.આ નિયમ સમાજને વ્યવસ્થાપન સમિતિના સભ્યપદને વિવિધ જૂથોમાં વહેંચવાની સત્તા પણ આપે છે જેમાં સભ્યપદ વહેંચાયેલું છે.વ્યવસ્થાપન સમિતિના સભ્યોની સંખ્યા અથવા પ્રમાણને એવી રીતે વહેંચવું પડશે કે જેમાં સમાજના સભ્યો

વિભાજિત હોય તેવા વિવિધ ક્ષેત્રો અથવા હિતોને વ્યવસ્થાપન સમિતિમાં યોગ્ય પ્રતિનિધિત્વ મળી શકે.વિવિધ જૂથોમાં સભ્યપદના વિભાજનનો અને વ્યવસ્થાપન સમિતિમાં આવા જૂથના યોગ્ય પ્રતિનિધિત્વને સ્પષ્ટ કરવાનો સંપૂર્ણ હેતુ ચોક્કસ જૂથના તેના પ્રતિનિધિને સમિતિમાં મોકલવાના અધિકાર પર ભાર મૂકવાનો છે.જો કોઈ સમાજ પ્રાદેશિક સ્તરે ૧૪ અલગ જૂથોમાં વહેંચાયેલો હોય તો તે સમજાવવા માટે.દરેક જૂથને વ્યવસ્થાપન સમિતિના એક સભ્યની ફાળવણી કરવામાં આવે છે અને જો એક જૂથના પ્રતિનિધિઓને ૧૪ મત આપવાનો અધિકાર હોય તો બે પરિણામો આવશે.પ્રથમ, મતવિસ્તારના પ્રતિનિધિને પસંદ કરવાનો અધિકાર તે મતવિસ્તાર સુધી મર્યાદિત રહેશે નહીં પરંતુ અન્ય મતવિસ્તારમાં બહારના લોકો સુધી વિસ્તૃત કરવામાં આવશે.બીજું, એક મતવિસ્તારમાંથી સમિતિના સભ્યને અન્ય મતવિસ્તારના પ્રતિનિધિઓના બહુમતી મત દ્વારા ચૂંટી શકાય છે.જો પ્રાદેશિક મતવિસ્તાર ૧૫૫ની બહાર રહેતા પ્રતિનિધિઓ પ્રાદેશિક મતવિસ્તારમાંથી સમિતિના સભ્યની ચૂંટણીમાં ભાગ લે છે, જેમાં તેઓ રહેવાસી નથી, તો તે માત્ર પોતાના પ્રાદેશિક આધારથી આગળ પ્રતિનિધિત્વના અધિકારને વધારશે નહીં, પરંતુ મતવિસ્તારની અંદર પ્રતિનિધિઓને તેમના પોતાના પ્રતિનિધિને ચૂંટવાના અધિકારથી પણ વંચિત કરશે."

૨૩. આની સામે, પ્રતિવાદીઓ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન એડિશનલ એડવોકેટ જનરલ અને વિદ્વાન વકીલ શ્રી બી. ટી. રાવે મોહનપુરા દૂધ ઉત્પાદક સહકારી મંડી લિમિટેડ (સુપ્રા) ના કેસમાં આ અદાલતની ડિવિઝન બેન્ચે આપેલા નિર્ણય પર ભારે આધાર રાખ્યો છે.આ કેસમાં, આ અદાલતની ખંડપીઠે પેટા-કાયદામાં કરવામાં આવેલા સુધારાને ધ્યાનમાં લેતી વખતે નં.૩૫ (૧) (A) ખાસ અવલોકન કર્યું હતું અને નીચે મુજબ ધાર્યું હતું:

“અમારા મતે વર્તમાન અરજીમાં પડકાર વિલંબ, વિલંબ અને સંમતિની ખામીથી પીડાય છે.કાયદાની કલમ ૨૮ સોસાયટીના સભ્યોની મતદાન શક્તિ સાથે સંબંધિત છે.સામાવાળા નં. ૪ ફેડરલ સોસાયટી હોવાથી, તેના સભ્યોના મતદાનનો અધિકાર કાયદાની કલમ ૨૮ની પેટા-કલમ ૮ અને પેટા-કાયદાઓ દ્વારા સંચાલિત થશે.નિયમોનો નિયમ ૧૫ સંઘીય સમાજના સભ્યોના મતદાનના અધિકારને પણ માન્યતા આપે છે.વર્તમાન કેસમાં પેટા-કાયદાઓ કાયદાની કલમ ૨૮ કે નિયમોના નિયમ ૧૫ની વિરુદ્ધ નથી.પીપલ્સ એક્ટના પ્રતિનિધિ પર મૂકવામાં આવેલી નિર્ભરતા સંપૂર્ણપણે ખોટી ધારણા છે.”

૨૪. સામાવાળાઓ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે આ અદાલતની ખંડપીઠે પટેલ પંકજકુમાર રામજીભાઈના કેસમાં ૨૦૧૩ની વિશેષ નાગરિક અરજીમાં પસાર કરેલા ૦૯.૦૬.૨૦૧૪ ના આદેશમાં ચૂંટણી યોજતી વખતે જિલ્લા કલેક્ટરને અમુક નિર્દેશો આપ્યા હતા અને સામાવાળા સંઘની ચૂંટણી માટે મતવિસ્તારની મતદાન પદ્ધતિ અને સીમાંકનના પાસાની તપાસ કરવા જણાવ્યું હતું.ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલા

ઉપરોક્ત નિર્દેશો સામે, સામાવાળા સંઘે ૨૦૧૪ના SLP (C) નં.૧૭૪૦૪ ને પસંદ કર્યું હતું.માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે ૦૪.૦૮.૨૦૧૪ ના આદેશમાં ઉપરોક્ત અપીલનો નિકાલ કર્યો હતો અને નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું હતું:

“અન્ય એક સુસંગત પરિબળ જે ધ્યાનમાં લેવું જોઈએ તે એ છે કે અરજદાર-સોસાયટીનો પેટા કાયદો ૩૫ (૧) (એ) ઉચ્ચ અદાલત સમક્ષ પડકારનો વિષય હતો અને ૨૪.૧૧.૨૦૦૯ ના ચુકાદા દ્વારા, ઉચ્ચ અદાલતે અરજદાર-સોસાયટી દ્વારા સુધારા દ્વારા રજૂ કરાયેલા ઉપરોક્ત પેટા કાયદાને સમર્થન આપ્યું હતું.ઉપરોક્ત વૈધાનિક નિયમના પ્રકાશમાં, ખાસ કરીને નિયમ ૪૩ અને પેટા કાયદો ૩૫ (૧) (એ) હેઠળ પૂરી પાડવામાં આવેલ અરજદાર-સોસાયટીના નિયામક મંડળના સભ્યપદની પ્રકૃતિને ધ્યાનમાં રાખીને, અમે માત્ર એટલું જ કહીએ છીએ કે જિલ્લા કલેક્ટર ડિવિઝન બેન્ચના આદેશનો અમલ કરતી વખતે ઉપરોક્ત ટાંકવામાં આવેલા પેટા કાયદો તેમજ ૧૯૮૨ના નિયમોના નિયમ ૪૩ લાગુ કરશે અને સુનિશ્ચિત કરશે કે અરજદાર-સોસાયટીની ચૂંટણીની પ્રક્રિયા કરવામાં આવે અને તે પૂર્ણ થાય.

આ દિશા અમે આ કેસની વિશિષ્ટ હકીકતોમાં રજૂ કરીએ છીએ જ્યાં સંબંધિત પેટા કાયદો અલગ રીતે લખવામાં આવ્યો છે, જે અન્ય કોઈ પણ સમાજને લાગુ પડતો નથી.”

૨૫. આમ, પ્રતિવાદીઓના વિદ્વાન વકીલે દલીલ કરી હતી કે જ્યારે વર્તમાન અરજીમાં સામેલ મુદ્દો આ અદાલતની ડિવિઝન બેન્ચ તેમજ માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટ

દ્વારા આપવામાં આવેલા નિર્ણયો દ્વારા સંપૂર્ણપણે આવરી લેવામાં આવે છે, ત્યારે વિદ્વાન સિંગલ જજે અરજીને યોગ્ય રીતે ફગાવી દીધી છે.

૨૬. પ્રતિવાદીઓ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન એડિશનલ એડવોકેટ્સ જનરલ તેમજ વિદ્વાન એડવોકેટ્સ શ્રી બી.ટી.રાવે એ પણ દલીલ કરી છે કે એકવાર કોઈ વ્યક્તિ સહકારી મંડળીનો સભ્ય બની જાય, ત્યારે તે સમાજની વ્યક્તિગતતા ગુમાવે છે અને તેને કાયદા અને પેટા-કાયદા દ્વારા આપવામાં આવેલા અધિકારો સિવાય કોઈ સ્વતંત્ર અધિકાર નથી. તેણે સમાજ દ્વારા કાર્ય કરવું જોઈએ અને બોલવું જોઈએ અથવા તેના બદલે, માત્ર સમાજ જ એક સંસ્થા તરીકે સમાજના અધિકારો અને ફરજો માટે તેના માટે કાર્ય કરી શકે છે અથવા બોલી શકે છે. આ દલીલના સમર્થનમાં, વિદ્વાન વકીલે એ. આઈ. આર. ૨૦૦૫ એસ. સી. ૨૩૦૬માં નોંધાયેલા દમણ સિંહ (સુપ્રા), સી. ઓ. ડી. છેઓકી એમ્પ્લોયી કો-ઓપરેટિવ સોસાયટી લિમિટેડ (સુપ્રા) અને ઝોરોસ્ટ્રિયન કો-ઓપરેટિવ હાઉસિંગ સોસાયટી લિમિટેડ અને અન્ય વિરુદ્ધ જિલ્લા રજિસ્ટ્રાર, કો-ઓપરેટિવ સોસાયટીઝ (અર્બન) અને અન્યોના કેસમાં માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલા નિર્ણયો પર આધાર રાખ્યો છે.

૨૬.૧. વર્તમાન કેસમાં, માત્ર સામાવાળા સંઘના સભ્ય અરજદારે જ વર્તમાન અપીલ દાખલ કરી છે અને અન્ય કોઈ સભ્યોએ સામાવાળા સંઘના પેટા

કાયદાના પેટા કાયદાને પડકાર્યો નથી.તે સ્થાયી કાયદો છે કે એકવાર કોઈ વ્યક્તિ સહકારી મંડળીનો સભ્ય બની જાય, તે સમાજની પોતાની વ્યક્તિત્વ ગુમાવે છે અને તેને કાયદા અને પેટા કાયદા દ્વારા આપવામાં આવેલા અધિકારો સિવાય કોઈ સ્વતંત્ર અધિકાર નથી.તેણે સમાજ દ્વારા કાર્ય કરવું જોઈએ અને બોલવું જોઈએ અથવા તેના બદલે, માત્ર સમાજ જ એક સંસ્થા તરીકે સમાજના અધિકારો અને ફરજો માટે તેના માટે કાર્ય કરી શકે છે અથવા બોલી શકે છે.આમ, અમારો મત છે કે અરજદાર સામાવાળા સંઘ અને અન્ય સામાવાળાઓ સામે અરજીમાં વિનંતી કરેલી રાહત માટે અરજી દાખલ કરી શકતા નથી.જો કે, જ્યારે વિદ્વાન વકીલોએ ગુણદોષ પર દલીલ કરી છે અને વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે પણ ગુણદોષ પર કેસનો વિચાર કર્યો છે, ત્યારે અમે ગુણદોષ પર કેસની તપાસ કરી છે.

૨૭. વિદ્વાન પરિષ્ક વકીલ શ્રી એસ.આઈ. નાણાવટી ની અન્ય દલીલ એ છે કે જ્યારે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના સહ-સમાન બેચના બે વિરોધાભાસી નિર્ણયો હોય, ત્યારે ઉચ્ચ અદાલતે તે ચુકાદાનું પાલન કરવું પડે છે જે કાયદાને વધુ વિસ્તૃત અને વધુ સચોટ રીતે અને કાયદાની યોજનાને અનુરૂપ હોવાનું જણાય છે. માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતના બંને મંતવ્યો નીચેની અદાલતો માટે બંધનકર્તા ન હોઈ શકે.આવી સ્થિતિમાં, પસંદગી કરવી મુશ્કેલ હોઈ શકે છે.આ દલીલના સમર્થનમાં, વિદ્વાન વકીલે ગુજરાત હાઉસિંગ બોર્ડ,

અમદાવાદ (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં આ અદાલતની પૂર્ણ પીઠ દ્વારા આપવામાં આવેલા નિર્ણયો અને નઝીર હુસૈન (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં આંધ્રપ્રદેશ હાઈકોર્ટના વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા આપવામાં આવેલા નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો છે.

૨૮. પક્ષકારો વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલો દ્વારા ઉપરોક્ત નિર્ણયોને ધ્યાનમાં રાખીને, જો અહીં ઉપર ચર્ચા કરાયેલ વર્તમાન કેસની હકીકતોની તપાસ કરવામાં આવે, તો વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી નાણાવટી દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલી રજૂઆતો સ્વીકારી શકાતી નથી. જો આપણે નિયમોના નિયમ ૩એ પર વિચાર કરીએ, તો તે ચૂંટણીના હેતુ માટે મતવિસ્તારના સીમાંકન સાથે સંબંધિત છે અને તે મતદારોની મતદાન પદ્ધતિ અથવા મતદાનના અધિકારો સાથે સંબંધિત નથી. રાજકોટ જિલ્લા સહકારી બેંક લિમિટેડ (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે અવલોકન કર્યું છે કે નિયમ ૩એમાં સમાવિષ્ટ જોગવાઈઓનો હેતુ ભૌગોલિક એટલે કે પ્રદેશ અથવા ઝોન મુજબનું વિભાજન અથવા વિભાજન છે. એકવાર કોઈ પણ સોસાયટીનું કાર્યક્ષેત્ર એક કરતાં વધુ ગામ હોય, તો નિયમ ૩એ (૮) ને આકર્ષિત કરવામાં આવશે અને આવા કિસ્સામાં, મતવિસ્તારોની સંખ્યા કુલ બેઠકોની સંખ્યા જેટલી હોવી જોઈએ, જેમાં કાયદાની કલમ ૭૪બી હેઠળ પૂરી પાડવામાં આવેલી શ્રેણીઓ માટે અનામત બે બેઠકોનો સમાવેશ થતો નથી. માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા એવું પણ અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે કે નિયમ ૩એ (૯) એ જોગવાઈ કરે છે કે નિયમ બનાવનાર

સત્તામંડળે કલેક્ટરને મતદાર યાદી પ્રકાશિત કરતા પહેલા મતવિસ્તારોનું સીમાંકન કરવાની સત્તા આપી છે.આવી સત્તા અલગ અને સ્વતંત્ર છે અને નિર્દિષ્ટ સોસાયટીના પેટા-કાયદામાં કંઈપણ હોવા છતાં કલેક્ટર દ્વારા તેનો ઉપયોગ કરી શકાય છે.એવું પણ જણાવવામાં આવ્યું છે કે ચોક્કસ સોસાયટી તરફથી નિયમોની જોગવાઈઓને અનુરૂપ તેના નોંધાયેલા પેટા-કાયદામાં સુધારો લાવવો ફરજિયાત છે.જો કે, વર્તમાન કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં, પૂર્ણ પીઠ તેમજ માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા આપવામાં આવેલ નિર્ણય, જેના પર અપીલકર્તા માટે વિદ્વાન વકીલ દ્વારા નિર્ભરતા મૂકવામાં આવે છે, તે લાગુ થશે નહીં.

૨૯. મોહનપુરા દૂધ ઉત્પાદક સહકારી મંડળી લિમિટેડ (સુપ્રા) ના કેસમાં આ અદાલતની ખંડપીઠે સામાવાળા સંઘના પેટા-કાયદામાં હસ્તક્ષેપ કર્યો નથી.વધુમાં, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે ૨૦૧૪ના એસએલપી (સી) નં.૧૭૪૦૪ માં પસાર કરેલા ૦૪.૦૮.૨૦૧૪ ના આદેશમાં, ખાસ કરીને ૨૪.૧૧.૨૦૦૯ પર પ્રસ્તુત ડિવિઝન બેન્ચના ઉપરોક્ત ચુકાદાનો ઉલ્લેખ કર્યો છે અને સામાવાળા સંઘ દ્વારા સુધારા દ્વારા રજૂ કરાયેલા ઉપરોક્ત પેટા-કાયદાની પુષ્ટિ કરી છે.માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટે જિલ્લા કલેક્ટરને નિર્દેશ આપ્યો છે કે, માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટ સમક્ષ પડકારવામાં આવેલી ડિવિઝન બેન્ચના આદેશનો અમલ કરતી વખતે, તેઓ પેટા-કાયદો નં.૩૫ (૧) (એ) તેમજ નિયમોના

નિયમ ૪૩ લાગુ કરશે અને વધુમાં વર્તમાન સામાવાળા સંઘ (જે માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટ સમક્ષ અરજદાર હતો) ની ચૂંટણીની પ્રક્રિયા પૂર્ણ થાય તે સુનિશ્ચિત કરવા નિર્દેશ આપ્યો છે. એવું પણ જોવામાં આવ્યું હતું કે ઉપરોક્ત નિર્દેશ એવા કેસની વિશિષ્ટ હકીકતોમાં જારી કરવામાં આવ્યો હતો જ્યાં સંબંધિત પેટા-કાયદો અલગ રીતે લખવામાં આવ્યો હોય, જે અન્ય કોઈ પણ સમાજને લાગુ ન પડે. આમ, ઓગસ્ટ, ૨૦૧૪માં રાજકોટ જિલ્લા સહકારી બેંક લિમિટેડ (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા આપવામાં આવેલા નિર્ણય પછી, માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે સામાવાળા સંઘના કિસ્સામાં, જિલ્લા કલેક્ટરને પેટા-કાયદા નં.૩૫ (૧) (એ) અનુસાર ચૂંટણી યોજવાનો નિર્દેશ આપ્યો છે અને તે મુજબ ચૂંટણી યોજાઈ હતી, અમારા માટે એવું કહેવાનું કોઈ કારણ નથી કે પેટા-કાયદો નં.૩૫ (૧) (એ) વૈધાનિક નિયમોની વિરુદ્ધ છે. અન્યથા પણ અરજદારે સામાવાળા સંઘના પેટા-કાયદાઓના પેટા-કાયદા નં.૩૫ (૧) (એ) ની માન્યતાને પડકાર્યો નથી.

૩૦. ગુજરાત હાઉસિંગ બોર્ડ (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં આ અદાલત દ્વારા આપવામાં આવેલા નિર્ણય તેમજ નઝીર હુસૈન (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં આંધ્રપ્રદેશ હાઈકોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલા નિર્ણય પર વિદ્વાન પરિષ્ક વકીલ શ્રી નાણાવટી દ્વારા રજૂ કરાયેલ રિલાયન્સ દલીલ કરે છે કે જ્યારે માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટના સહ-સમાન બેન્ચના નિર્ણયો વચ્ચે વિરોધાભાસ હોય છે, ત્યારે હાઈકોર્ટ

તે ચુકાદાનું પાલન કરવું પડે છે જે કાયદાને વધુ વિસ્તૃત અને વધુ સચોટ રીતે જણાવવા માટે તેને લાગે છે, તે ખોટી ધારણા છે. પુનરાવર્તન માટે, અમે એ નોંધવા માંગીએ છીએ કે મોહનપુરા દૂધ ઉત્પાદક સહકારી મંડળી લિમિટેડ (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં આ અદાલતની ખંડપીઠે તે જ પેટા-કાયદામાં દખલગીરી કરી નથી અને જ્યારે માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતે ૨૦૧૪ના SLP (c) નં. ૧૭૪૦૪ માં પસાર કરેલા ૦૪.૦૮.૨૦૧૪ ના આદેશમાં ખાસ કરીને કલેક્ટરને પેટા-કાયદા નં. ૩૫ (૧) (એ) મુજબ ચૂંટણી ચોજવાનો નિર્દેશ આપ્યો છે, ત્યારે અમારા માટે વિવાદિત ચુકાદામાં દખલ કરવાનું કોઈ કારણ નથી. વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા પ્રસ્તુત ફરી એકવાર એ નોંધવું જરૂરી છે કે સામાવાળા સંઘના પેટા-કાયદાના પેટા-કાયદા નં. ૩૫ (૧) (એ) સાથે સંબંધિત મુદ્દો નરેન્દ્રભાઈ માહીભાઈ પટેલ (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં આ અદાલતની પૂર્ણ પીઠ સમક્ષ તેમજ રાજકોટ જિલ્લા સહકારી બેંક લિમિટેડ (ઉપરોક્ત) ના કિસ્સામાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત સમક્ષ વિચારણા માટે ન આવ્યો. આમ, જ્યારે સામાવાળા સંઘના પેટા-કાયદાના પેટા-કાયદા નં. ૩૫ (૧) (એ) ના મુદ્દા પર માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલતનો સીધો ચુકાદો આવે છે, ત્યારે અમારો મત છે કે વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશે અપીલકર્તા-અરજદાર દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી અરજીને રદ કરતી વખતે કોઈ ભૂલ કરી નથી.

૩૧. ઉપરોક્ત ચર્ચાને ધ્યાનમાં રાખીને અને વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા નોંધાયેલા તર્કને ધ્યાનમાં રાખીને, અમે વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા આપવામાં આવેલા વિવાદિત ચુકાદામાં દખલ કરવા માંગતા નથી.તે મુજબ અપીલ રદ કરવામાં આવે છે.બાકી રહેલી નાગરિક અરજીનો પણ નિકાલ કરવામાં આવે છે.

(મુખ્ય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી આર. સુભાષ રેડ્ડી)

(વીપુલ એમ. પંચોલી, ન્યાયમૂર્તિ)

વિષય:—ચૂંટણી સંદર્ભે સહકારી સંઘના પેટા-નિયમ અને મતવિસ્તાર સીમાંકન અંગેનો હાઈકોર્ટનો નિર્ણય.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to

understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.